

Aftale om kommunernes økonomi for 2010

16. juni 2009

1. Indledning

Den internationale økonomiske afmatning har lagt en betydelig dæmper på vækstudsikterne for dansk økonomi. Det stiller store krav til den økonomiske politik, hvor udfordringen på kort sigt har ændret sig fra en situation med høj økonomisk vækst og et betydeligt kapacitetspres i økonomien til en situation med afdæmpet vækst og stigende ledighed.

De offentlige finanser ser som følge af den globale afmatning og finanskrisen ud til at blive kraftigt svækket i 2009 og 2010. Bæredygtige rammer for de offentlige finanser er fastlagt i 2015-planen, og udviklingen i det offentlige forbrug og de offentlige investeringer skal flugte hermed.

For at øge beskæftigelsen i blandt andet byggesektoren er regeringen og KL enige om et betydeligt løft af nyinvesteringer og vedligeholdelse på blandt andet folkeskole og daginstitutionsområdet i 2010. I alt vil kommunerne igangsætte anlæg for 20 mia. kr. i 2010.

De seneste års betydelige udgiftsvækst på det specialiserede socialområde skal standses. Det forudsætter, at kommunalbestyrelserne indenfor lovgivningens rammer påtager sig dette ansvar, og at regeringen understøtter dette ved at undlade at tage initiativer, der måtte svække kommunernes muligheder for udgiftsstyring. Regeringen og KL er samtidig enige om en række yderligere initiativer på området for at understøtte målsætningen.

Med aftalen konkretiseres den fælles målsætning om, at kommunerne årligt skal omstille aktiviteter med henblik på serviceforbedringer for borgerne svarende til et råderum på 1 mia. kr. i 2010. Det sker via en kombination af kommunernes egne initiativer og statslige tiltag i form af blandt andet afbureaukratisering af regler mv.

Regeringen og KL har med aftalen ligeledes lagt sporet for det videre arbejde i kommunerne med udvikling af kvalitet i servicetilbuddene, som er sat i gang med kvalitetsreformen og det Fælleskommunale Kvalitetsprojekt. Afsættet for det videre arbejde vil fortsat være de ti principper for god decentral styring.

2. Kommunale anlægsinvesteringer

I lyset af den aktuelle økonomiske afmatning og en stigende ledighed er der aftalt et markant løft af niveauet for kommunernes anlægsinvesteringer i 2010. Med aftalen er der sikret fuld finansiering til et anlægsniveau på 20 mia. kr. Der er desuden ikke aftalt et løft for de kommunale anlægsinvesteringer i 2010.

Aftalen indebærer et mærkbart løft af investeringerne i dagtilbud, folkeskoler, på ældreområdet og øvrige kommunale opgaveområder, herunder veje. Der er i aftalen forudsat:

- Udmøntning fra kvalitetsfonden på 4 mia. kr. i 2010 ved fremrykning af 2 mia. kr. fra 2013, så investeringerne vedrørende børn, unge og ældre løftes fra 5 mia. kr. de senere år til mindst 9 mia. kr. i 2010.
- Forhøjelse af den flerårige lånepulje til 800 mio. kr. i 2010 til investeringer vedrørende børn, unge og ældre (kvalitetsfundsområderne) målrettet kommuner i en økonomisk og likviditetsmæssig vanskelig situation.
- Forhøjelse af lånepulje til 800 mio. kr. i 2010 til kommunale investeringer på folkeskoleområdet.
- Lånepuljer på samlet 1,5 mia. kr. i 2010 til øvrige investeringer, herunder vedrørende infrastruktur, jf. nedenfor.

Der er enighed om, at kommunerne med den aftalte finansiering realiserer et anlægsniveau på minimum 20 mia. kr. i 2010. Parterne tillægger det stor vægt, at de ekstra anlægsmidler fuldt ud anvendes på anlægsområdet og ikke indgår i den almindelige kommunale drift.

Hertil kommer kommunernes investeringer i ældreboliger i 2010, der ikke indgår i det finansierede anlægsniveau, da kommunernes udgifter finansieres efter principperne for alment boligbyggeri.

Løft af de fysiske rammer på de borgernære serviceområder

Med henblik på at løfte de fysiske rammer for børn og unge på dagtilbudsområdet, herunder køkkener i dagtilbud, i folkeskolen og vedrørende idrætsfaciliteter samt på ældreområdet er der som led i kvalitetsreformen afsat 22 mia. kr. i en kvalitetsfond til statslig medfinansiering af kommunale investeringer i perioden 2009-2018.

Med økonomiaftalen for 2009 aftalte regeringen og KL at udmønte 9 mia. kr. fra kvalitetsfonden til kommunerne i perioden 2009-2013, hvoraf 1 mia. kr. blev udmøntet i 2009. Regeringen og KL opfordrede samtidig de enkelte kommuner til at udarbejde flerårige investeringsplaner på kvalitetsfundsområderne, og KL tilkendegav med afsæt heri at ville udarbejde en samlet kommunal investeringsplan.

KL's investeringsplan ”*Fundament for fremtiden*” har bidraget til at give et godt grundlag for regeringen og KL's drøftelser af prioritering af og niveauet for investeringerne i kommunerne i de kommende år.

Som opfølgning på sidste års aftale og i lyset af den aktuelle konjunktursituation er der enighed om, at der i 2010 fremrykkes en udmøntning af kvalitetsfonden på yderligere 2 mia. kr. fra 2013. Dermed udmøntes i alt 4 mia. kr. fra kvalitetsfonden i 2010. Der er enighed om, at kommunernes investeringer på områderne dermed løftes til mindst 9 mia. kr. i 2010. Dette indebærer et mærkbart løft af investeringerne i de fysiske rammer på de store velfærdsområder i kommunerne til gavn for børn, unge og ældre.

I forlængelse af økonomiaftalen offentliggøres resultatet af et fælles udredningsarbejde vedrørende daginstitution- og folkeskoleområdet, som skal bidrage med inspiration og idéer til den lokale udmøntning af kvalitetsfonden.

Øvrige anlæg

Med henblik på at skabe grundlag for en ekstraordinær styrkelse af kommunernes øvrige investeringer, herunder vedrørende veje og effektiviseringer, er regeringen og KL derudover enige om, at der i 2010 afsættes en bloktilskudsfordelt lånepulje på 1 mia. kr.

Regeringen og KL har drøftet håndteringen af større infrastrukturprojekter i kommunerne som opfølgning på sidste års aftale. Der er enighed om at afsætte en lånepulje på i alt 500 mio. kr. over årene 2010-2011 til medfinansiering (op til 50 pct.) af større sammenhængende infrastrukturprojekter til den andel af udgifterne, der ligger over 1.000 kr. pr. indbygger. Puljen udmøntes til konkrete projekter på baggrund af ansøgning til Indenrigs- og Socialministeriet. Indenrigs- og Socialministeriet vil med inddragelse af Transportministeriet fordele låneadgangen til kommunerne på baggrund af en vurdering af kommunens samlede økonomiske situation og det konkrete infrastrukturprojekt.

Der er endvidere enighed om, at kommunerne i de kommende år skal opprioritere vedligeholdelse af kloaknettet for at sikre, at dette er dimensioneret til de forventede fremtidige ændringer i nedbøren med flere og kraftigere regnskyl.

Der afsættes i 2010 en lånepulje på 100 mio. kr. med henblik på at fremme offentlig-private samarbejdsprojekter.

Nedrivning af faldefærdige bygninger mv. i udkantsområder

Det skal være attraktivt at bo i alle dele af landet. I nogle dele af landet påvirkes bosætningen imidlertid negativt af eksempler på stærkt misligholdte huse mv. Der er enighed om, at der særligt i visse landdistriktsområder er behov for at opprioritere indsatsen for at forbedre det samlede fysiske miljø.

Med henblik på at understøtte kommunernes indsats for at styrke bosætningen i landdistrikterne etableres en pulje til medfinansiering af kommunernes indsats på 150 mio. kr. Puljen kan yde tilskud til den kommunale udgift til opkøb af private ejendomme og visse avls- og driftsbygninger med henblik på nedrivning og renovering, til kommunal medvirken ved oprydning samt til den kommunale andel af byfornyelsesmidlerne.

Midlerne fordeles efter ansøgning til Indenrigs- og Socialministeriet. Puljen kan søges af kommuner i yderområder efter nærmere fastsatte kriterier.

Imødegåelse af klimaudfordringer

Kommunerne står i de kommende mange år over for en dobbelt opgave med dels at reducere udledningen af drivhusgasser blandt andet via energibesparende foranstaltninger, dels lokalt at tilpasse sig konsekvenserne af de forventede klimaændringer.

Regeringen og KL er enige om at nedsætte en arbejdsgruppe, der skal udarbejde et grundlag for den kommunale indsats vedrørende klimatilpasning og energibesparelser. I dette arbejde indgår metoder til risikoanalyser og samfundsøkonomiske vurderinger. Herudover skal arbejdet medvirke til at skabe grundlag for etablering af kommunale energiplaner. Arbejdet afsluttes senest i foråret 2010.

3. Kvalitetsreform og rammer for det kommunale selvstyre

Regeringen har iværksat en kvalitetsreform, der indeholder en længere række tiltag. Samtidig arbejder de enkelte kommuner hver for sig med at styrke kvaliteten af den leverede service, ligesom kommunerne og KL i 2008 har igangsat Det Fælleskommunale Kvalitetsprojekt.

Regeringen og KL er enige om ti principper for god decentral styring. Principperne understreger kommunalbestyrelsernes ret og pligt til at tage ansvar for at fastlægge og prioritere kommunernes serviceniveau, at sætte rammer og klare mål for kommunale institutioner og leverandører samt at dokumentere og sikre kvaliteten i opgavevaretagelsen. Principperne fastlægger ligeledes, at statens styring af kommunerne tager afsæt i mål- og rammestyling og giver kommunerne frihed i valg af metode. Enkeltsager løses konkret og bør som udgangspunkt ikke give anledning til ny lovgivning.

Regeringen og KL var med aftalen om kommunernes økonomi for 2009 enige om i fællesskab at udvikle og afprøve redskaber til måling og dokumentation af kvaliteten. Der er enighed om løbende at samle op på og evaluere resultaterne af de iværksatte initiativer. Samarbejdet om kvalitetsudviklingsredskaberne skal endvidere ses i sammenhæng med Det Fælleskommunale Kvalitetsprojekt.

Sammenlignelige brugertilfredshedsundersøgelser

Regeringen og KL blev i økonomiaftalen for 2009 enige om, at anvendelsen af brugertilfredshedsundersøgelser bør indgå systematisk i alle kommuners kvalitetsstyring og -udvikling.

Regeringen og KL har på denne baggrund igangsat afprøvningen af sammenlignelige brugertilfredshedsundersøgelser på børne-, ældre-, folkeskole- og handicapområdet. Der er enighed om, at der afprøves et fleksibelt redskab for brugertilfredshedsundersøgelser, der indeholder en fast grundstamme af sammenlignelige spørgsmål.

Faglige kvalitetsoplysninger

Regeringen og KL er enige om, at der udvikles og afprøves et katalog af redskaber, som kan anvendes til at måle og dokumentere den faglige kvalitet i dagtilbud og plejeboliger, blandt andet med henblik på sammenligninger. Det er frivilligt for kommunerne at anvende redskaber fra kataloget.

Der er enighed om at evaluere kommunernes dokumentation og anvendelse af oplysninger om den faglige kvalitet. Regeringen og KL vil på baggrund af evalueringen drøfte behovet for eventuelt yderligere initiativer.

Regeringen og KL er enige om, at kommunerne fra 2011 hvert andet år offentliggør oplysninger om den faglige kvalitet i dagtilbud og plejeboliger.

Akkreditering

Regeringen og KL er enige om, at kommunerne arbejder videre med systematiske og helhedsorienterede kvalitetsmodeller, der er velegnet for små institutioner som fx dagtilbud og plejeboliger.

Der er enighed om på tværs af opgaveområder at anbefale principperne i den fælleskommunale kvalitetsmodel med henblik på at sikre sammenhæng i kommunernes indsats. Der er enighed om at evaluere effekterne af kommunernes anvendelse af den fælleskommunale kvalitetsmodel i 2012. Regeringen og KL vil på baggrund af evalueringen drøfte behovet for eventuelt yderligere initiativer.

Løn-, ansættelses- og ledervilkår i den offentlige sektor

På baggrund af erfaringerne fra overenskomstforhandlingerne i 2008 har regeringen aftalt med hovedorganisationerne og arbejdsgiverorganisationerne på det offentlige arbejdsmarked at nedsætte Lønkommissionen, som skal kortlægge, analysere og drøfte spørgsmål i relation til løn-, ansættelses- og ledelsesvilkår i den offentlige sektor. Arbejdsgiverne skal i denne sammenhæng blandt andet se på mulighederne for en mere enkel og fleksibel anvendelse af løn- og ansættelsesvilkårene. Lønkommissionens arbejde afsluttes i maj 2010.

4. Frigørelse af ressourcer til service til borgerne

Regeringen og KL indgik sidste år en flerårsaftale om frigørelse af ressourcer til den borgernære service i kommunerne i 2009-2013. Aftalen indebærer en gensidig forpligtelse for kommunerne og regeringen.

Kommunerne skal omstille aktiviteter svarende til et råderum på 1 mia. kr. i 2009 voksende til 5 mia. kr. i 2013 gennem omprioriteringer og bedre ressourceudnyttelse. Regeringen skal understøtte tilvejebringelse af dette råderum ved – sammen med KL – at udarbejde konkrete forslag til statslige tiltag, der kan bidrage til at frigøre halvdel af potentialet.

Kommunerne har ydet en stor indsats for at indhøste nogle af effektiviseringsgevinsterne ved kommunalreformen blandt andet via forenklinger af de politiske og administrative organiseringer og strukturtilpasninger på serviceområderne. Parterne er enige om, at kommunerne er i gang med at omstille aktiviteter i en størrelsesorden som forudsat i flerårsaftalen, men at der samtidig er et potentiale for yderligere effektiviserings- og synergigevinster, særligt på det administrative område men også på serviceområderne generelt. Kommunerne kan således ved egen indsats frigøre ressourcer på mindst ½ mia. kr. ekstra i 2010 i forhold til 2009.

Regeringen har i overensstemmelse med flerårsaftalen fremlagt konkrete statslige initiativer, som i alt frigør mindst ½ mia. kr. i kommunerne i 2010.

De statslige initiativer vedrører blandt andet afbureaukratisering af regler mv. på områderne beskæftigelse, sociale forhold, undervisning, integration og fødevarer sikkerhed. Øvrige initiativer vedrører blandt andet digitalisering og indkøbs effektiviseringer samt trepartsaftalen om reduktion af sygefravær.

Afbureaukratisering

Regeringen vil i efteråret 2009 fremlægge en samlet plan for afbureaukratisering på det kommunale område. Planen bygger på et omfattende arbejde med at identificere og udarbejde konkrete forenklingsforslag og tager blandt andet afsæt i KL's forenklingsskatalog med 82 konkrete forslag samt forslag fra medarbejdere og ledere i de kommunale institutioner. Regeringen har ligeledes i samarbejde med KL kortlagt de administrative opgaver på alle de store velfærdsområder og foretaget målinger af medarbejdernes tidsforbrug på administrative opgaver.

Parallelt med det statslige afbureaukratiseringsarbejde har kommunerne lokalt iværksat forenklingsprojekter vedrørende egne procedurekrav og arbejdsgange. På baggrund heraf har KL udarbejdet et katalog med forenklingsforslag på otte centrale områder indenfor den kommunale forvaltning.

Udfordringsret

Regeringen har i samarbejde med KL lanceret en udfordringsret, hvor de kommunale institutioner har fået mulighed for, via kommunen, at ansøge om dispensation fra gældende regler. Kommunerne vil tilsvarende give dispensation til forsøg med fritagelse fra kommunale regler og procedurer.

De første forsøg igangsættes i august 2009 og vedrører blandt andet forsøg med fritagelse fra dele af reglerne om elevplaner og kvalitetsrapporter i folkeskolen samt vis-

se af kravene om socialfaglige §50-undersøgelser. Forsøgsperioden løber i perioden 2009-2011, og forsøgene vil efterfølgende blive evalueret.

Indkøb

På indkøbsområdet er der opnået en række effektiviseringsgevinster som frigør ressourcer til andre aktiviteter. Kommunerne lancerede i den sammenhæng i 2008 en ny strategi for fælleskommunale indkøb.

Regeringen og KL er enige om at evaluere de kommunale effektiviseringstiltag på indkøbsområdet med henblik på at identificere og udbrede bedste praksis. Samtidig undersøges muligheden for en yderligere udbredelse af fælleskommunale indkøbsaftaler, herunder forpligtende aftaler samt potentialet herved, på en række standardiserede indkøbsområder.

Arbejdskraftbesparende teknologi

Som en del af kvalitetsfonden er der i 2009-2015 afsat 3 mia. kr. til medfinansiering af investeringer i arbejdskraftbesparende teknologi og nye samarbejds- og organisationsformer, der kan frigøre tid til borgernær service.

Der er med finansloven for 2009 afsat midler til konkrete, kommunale projekter bl.a. vedr. ”Teknologier til løft i ældreplejen” og ”Digitalisering af byggesagsbehandling”, ligesom der også i de kommende udmøntningsrunder forventes afsat midler til en række projekter med kommunalt fokus.

5. Kommunernes økonomi for 2010

Regeringen og KL er enige om at tillægge det afgørende betydning, at den indgåede aftale realiseres således, at de kommunale udgifter i 2010 både i budgetterne og regnskaberne ligger inden for rammen af aftalen. Dette forudsætter, at kommunerne budgetterer i overensstemmelse med det aftalte og generelt undgår tillægsbevillinger, som ikke er finansieret ved omprioriteringer.

Regeringen og KL er enige om, at der for kommunerne under ét vil være balance i den kommunale økonomi i 2010 med nedenstående forudsætninger. Parterne er enige om i forberedelserne af økonomiforhandlingerne for 2011 i sommeren 2010 at drøfte de anvendte forudsætninger for pris- og lønskønnet for 2010.

Tabel 1	
Balance for kommunerne i 2010	
	Aftale
Mio. kr., 2010-pl	
Serviceudgifter, netto	228.457
Overførsler	48.892
Udgifter til forsikrede ledige mv.	8.873
Bruttoanlæg (ekskl. ældreboliger)	20.000
Øvrige udgifter	3.622
Udgifter i alt	309.844
Skatteindtægter	-224.186
Bloktilskud mv.	-62.681
Balancetilskud	-14.103
<i>- Heraf betinget balancetilskud</i>	<i>-1.000</i>
Beskæftigelsestilskud	-8.873
Indtægter i alt	-309.844
<i>Balance</i>	<i>0</i>

Udgangspunktet for aftalen er kommunernes budgetter for 2009.

Service

Aftalen indebærer, at kommunernes serviceudgifter i 2010 udgør 228.457 mio. kr. under forudsætning af indtægter fra den centrale refusionsordning på 2,3 mia. kr. Hertil kommer yderligere reguleringer i medfør af DUT-princippet.

Kommunernes udgifter løftes med 500 mio. kr. i 2010 til service.

Overførsler mv.

Det er forudsat i aftalen, at kommunernes overførselsudgifter vil udgøre 48,9 mia. kr. i 2010, og at kommunernes udgifter til forsørgelse og aktivering af forsikrede ledige mv. vil udgøre 8,9 mia. kr. i 2010.

Regeringen og KL er enige om, at der i lyset af den aktuelle konjunktursituation foretages en midtvejsvurdering af skønnene for udgifterne til indkomstoverførsler i 2010. I tilfælde af væsentlige ændringer i skønnet for udgifterne til indkomstoverførsler sammenholdt med de øvrige forudsætninger for aftalen vil der være behov for at neutralisere dette i den indgåede aftale.

Regeringen og KL er enige om, at kommunernes aktive indsats kan påvirke størrelsen af indkomstoverførslerne.

Med henblik på at afskærme kommunerne fra virkningerne af stigende overførselsudgifter i 2009 er der på baggrund af reviderede skøn for overførselsudgifterne i 2009 enighed om, at der gennemføres en midtvejsregulering af bloktilskuddet på

1.550 mio. kr. i 2009, hvoraf 400 mio. kr. fordeles på baggrund af kommunernes overførselsudgifter i regnskabet for 2008.

Bloktilskud

Med henblik på at sikre balance mellem de samlede kommunale udgifter og indtægter for kommunerne under ét er der fastsat et etårigt balancetilskud på 14.103 mio. kr., hvoraf 1 mia. kr. er betinget af kommunernes aftaleoverholdelse vedrørende serviceudgifterne i 2010.

Øvrige økonomiske forudsætninger

De økonomiske rammer for den kommunale økonomi udgøres endvidere af de aftaler og forudsætninger, der fremgår af boks 1 nedenfor.

Boks 1
<i>Bidrag til regionerne</i>
<ul style="list-style-type: none">
• Udgangspunktet for kommunernes grundbidrag på sundheds- og udviklingsområderne for 2009 var henholdsvis 1.175 kr. og 117 kr. pr. indbygger. For 2010 vil pris- og lønregulering indebære, at udgangspunktet for bidragsfastsættelsen vil være et grundbidrag på 1.204 kr. på sundhedsområdet og et grundbidrag på 120 kr. på udviklingsområdet. Reguleringen er fastsat på basis af et skøn for den regionale pris- og lønudvikling fra 2009-2010 på 2,5 pct. inkl. medicin.
• Den kommunale balance i 2010 tager højde for, at der er sammenhæng mellem kommunernes forventede medfinansiering på sundhedsområdet og det aftalte udgiftsniveau for regionerne.
• Der er enighed om at gennemføre en midtvejsregulering af bloktilskuddet for 2010 ved ændrede skøn for den kommunale medfinansiering for 2010 i forbindelse med økonomiaftalen for 2011. Midtvejsreguleringen opgøres efter samme metode som beskrevet i aftalen om kommunernes økonomi for 2009.
<i>Skatter</i>
<ul style="list-style-type: none">
• Det er ved fastsættelsen af det statsgaranterede udskrivningsgrundlag i kommunerne lagt til grund, at fremskrivningsprocenten for udskrivningsgrundlaget fra det korrigerede beregningsgrundlag for 2007 til 2010 udgør 8,8 pct.
• Der er med virkning fra og med 2003 indført et loft over grundlaget for beregning af grundskyld. Det er forudsat, at reguleringsprocenten ved beregning af loftet for 2010 vil blive fastsat til 7,0 pct.
<i>Pris- og lønudvikling</i>
<ul style="list-style-type: none">
• Der anvendes et skøn for pris- og lønudviklingen for kommunerne fra 2009-2010 for de samlede udgifter inkl. overførsler på 3,1 pct. PL-skønnet for serviceudgifter (ekskl. overførsler) er 3,1 pct. fra 2009-2010, og PL-skønnet for anlægsudgifter er 2,3 pct. fra 2009-2010. Der er endvidere forudsat en satsreguleringsprocent for 2010 på 3,7 pct.

Økonomiske trængte kommuner

KL har under forhandlingerne tilkendegivet, at et mindre antal kommuner aktuelt står i en særlig vanskelig økonomisk situation i 2010.

Regeringen og KL har på den baggrund drøftet, hvordan disse kommuners særlige udfordringer kan håndteres i årets aftale. Der er enighed om, at der inden for aftalens samlede økonomiske rammer er rum til, at:

- Et mindre antal kommuner i 2010 kan foretage en målrettet justering af den kommunale indkomstskat inden for en samlet aftalt ramme på 500 mio. kr.
- Den ordinære særtilskudspulje forhøjes ekstraordinært til 500 mio. kr. i 2010. Forhøjelsen af særtilskudspuljen finansieres af bloktilskuddet.

Indenrigs- og Socialministeriet udmelder senest den 19. juni de kriterier, som ligger til grund for fordelingen af rammen til skattestigninger.

Regeringen og KL er enige om, at muligheden for skatteforhøjelser skal målrettes de 10-15 kommuner, der i en særlig vanskelig situation vurderes at have behov for en skatteforhøjelse.

KL vil på baggrund af Indenrigs- og Socialministeriets udmeldte kriterier igangsætte en dialog mellem kommunerne om, hvilke kommuner der har behov for at hæve skatten i overensstemmelse med de udmeldte kriterier og den aftalte ramme til skattestigninger i 2010.

Herefter ansøger kommunerne indenrigs- og socialministeren om en andel af den aftalte ramme til skattejusteringer i 2010. Der vil være ansøgningsfrist den 7. september med efterfølgende udmelding om tilsagn pr. 23. september.

Hvis den samlede skatteforhøjelse for kommunerne under ét overstiger den aftalte ramme på 500 mio. kr., vil der i medfør af gældende lov ske en modgående regulering i bloktilskuddet for 2010 svarende til overskridelsen.

Der er enighed om, at kommuner, der på forhånd har fået tildelt en andel af rammen for skattejusteringer, og som vedtager en skatteprocent i overensstemmelse hermed, vil blive friholdt for en eventuel individuel modregning ved et samlet brud på skatteaftalen. Kommuner, der måtte vedtage en skattestigning, der overstiger en eventuel tildelt andel af rammen samt et eventuelt frit lejde, vil være omfattet af individuel modregning i bloktilskuddet i 2010.

Regeringen vil sikre, at skattestoppet overholdes ved, at der foretages en modgående statslig skattenedsættelse. Skatteombytningen ligger dermed inden for rammerne af regeringens skattestop. Halvdelen af den aftalte kommunale skattestigning indgår i finansieringen af det aftalte udgiftsniveau for kommunerne under ét.

6. Sektortemaer

Beskæftigelsesområdet

Et enstrengt kommunalt beskæftigessystem

Regeringen og KL har drøftet kommunernes overtagelse af ansvaret for den samlede beskæftigelsesindsats. Der er enighed om, at samlingen af opgaveansvaret i kommunerne giver mulighed for en målrettet indsats og mere optimal udnyttelse af ressourcerne på området til gavn for de ledige og virksomhederne. Samtidig skaber et enstrengt system et klart og entydigt ledelsesfokus, ligesom dobbeltadministration undgås.

Den statslige styring på området skal fortsat understøtte en effektiv og jobrettet indsats i alle kommuner. Det skal således kunne betale sig for den enkelte kommune at gøre en aktiv indsats. Samtidig er det vigtigt, at indsatsen i de enkelte kommuner tilrettelægges på baggrund af viden om, hvad der virker.

Regeringen og KL er enige om, at den fastlagte finansieringsmodel medvirker til at afskærme den enkelte kommunes økonomi også i en situation med stigende ledighed. Samtidig har den enkelte kommune et klart incitament til at gøre en ekstra indsats for at nedbringe ledigheden. Der er enighed om at følge udviklingen på området tæt frem mod den planlagte evaluering af finansieringsmodellen i 2012.

Der er enighed om et skøn for kommunernes udgifter til forsørgelse af aktivering af forsikrede ledige i 2010 på 8,9 mia. kr. efter refusion. Beskæftigelsestilskuddet for 2010 vil blive midtvejsreguleret i forbindelse med drøftelserne om kommunernes økonomi for 2011. Der gennemføres endvidere en efterregulering af beskæftigelsestilskuddet, når de kommunale regnskaber for 2010 foreligger. Dette sikrer, at kommunerne under ét kompenseres for de faktiske udgifter.

Den IT-mæssige understøttelse varetages af kommunerne, idet den nærmere implementering drøftes mellem parterne.

Praktikpladser

Den nuværende konjunktursituation betyder, at unge i stigende grad oplever problemer med at finde en praktikplads som led i deres uddannelsesforløb. Regeringen og KL er enige om, at de offentlige arbejdsgivere i denne situation har en fælles forpligtelse til at oprette flere praktikpladser.

I trepartsaftalen mellem regeringen, KL, Danske Regioner, LO og AC fra juni 2007 øges antallet af praktikpladser på blandt andet social- og sundhedsuddannelserne og den pædagogiske assistentuddannelse. Regeringen og KL vil på denne baggrund i det tidlige efterår drøfte en plan for at øge antallet af praktikpladser.

Dagtilbudsområdet

Sundt måltid mad i dagtilbud

Kommunerne skal efter gældende regler fra 1. januar 2010 tilbyde alle børn et sundt frokostmåltid til førskolebørn i daginstitutioner.

Regeringen og KL har drøftet frokostmåltid i daginstitutioner i lyset af, at der lokalt har vist sig en række praktiske udfordringer med at indføre ordningen med start 1. januar 2010. Regeringen vil på den baggrund søge tilslutning til, at:

- Tidspunktet for indførelse af ordningen flyttes til 2011, idet kommuner, der er klar, kan indføre frokostmåltid allerede i 2010.
- Kommunerne vil i løbet af 2010 kunne indføre ordningen gradvist, herunder for en andel af kommunens børn i daginstitutioner.
- Kommunerne tilføres 400 mio. kr. fra 2011 som et løft af bloktilskuddet.
- Kommuner, der indfører frokostordninger i daginstitutioner i 2010, vil få udbetalt deres forholdsmæssige andel af bloktilskudskompensationen fra tidspunktet for indførelsen.

Regeringen og KL er enige om, at kommunerne med ovenstående ændringer har gode rammer for at tilbyde et sundt frokostmåltid i alle daginstitutioner fra 1. januar 2011.

Ingen løsevne lukkedage

Regeringen og KL har aftalt, at løsevne lukkedage i daginstitutioner skal afskaffes fra 2009. Kommunerne blev under ét kompenseret herfor med 65 mio. kr. årligt via bloktilskuddet. Både regeringen og KL følger udviklingen nøje for at sikre, at aftalen overholdes.

Der er enighed om, at det ikke er hensigtsmæssigt, at daginstitutioner i de enkelte kommuner holder åbent, hvis fremmødet af børn er lavt. Institutionerne kan derfor kun holde lukket på dage, hvor fremmødet af børn er lavt. Det kan fx være i sommerferien, mellem jul og nytår eller på den indeklemte fredag efter Kristi Himmelfartsdag.

Parterne er enige om, at kommunerne skal fastsætte kriterier for lavt fremmøde. Kriterierne afspejler den situation, hvor det er uforholdsmæssigt omkostningstungt for kommunen at holde åbent.

I tilfælde af lukkedage skal kommunen stille et alternativt pasningstilbud til rådighed. Kommunerne skal i god tid forinden informere om dette, herunder hvor den alternative pasning finder sted, så der er tale om et reelt alternativt tilbud for børnene. Regeringen og KL er enige om, at vejledningsteksten på området præciseres i overensstemmelse med ovenstående.

Det specialiserede socialområde

I de senere år har der været en kraftig udgiftsvækst på det specialiserede socialområde på gennemsnitligt 1 mia. kr. årligt. Udgifterne udgør nu mere end 40 mia. kr. Regeringen og KL er enige om, at dette ikke kan fortsætte, og at der skal ske en opbremsning i udgiftsudviklingen på området.

I lyset af den høje udgiftsvækst i de foregående år er der enighed om, at kommunerne skal arbejde for, at den fortsatte udvikling af området sker indenfor den allerede afsatte ramme. Det skal ses i lyset af, at der i dag bruges markant flere midler på det specialiserede socialområde end tidligere. Kommunerne kan således fremover fastholde det nuværende høje niveau for opgaveløsningen.

Samlingen af det specialiserede socialområde hos kommunerne giver mulighed for helhedstænkning i opgaveløsningen, hvor tilbuddene på det specialiserede socialområde kan sammentænkes med de øvrige kommunale opgaveområder. Samtidig er der opnået en klar ansvarsfordeling i forhold til fastlæggelsen af rammerne og opgavevaretagelsen.

Den enkelte kommunalbestyrelse har indenfor lovgivningens rammer ansvar for at sikre en målrettet styring og prioritering af området under hensyntagen til den samlede aftalte ramme for den kommunale økonomi. Det kan blandt andet ske ved at have særligt fokus på den løbende udgiftsudvikling på området og ved at vælge omkostningseffektive løsninger. Dyre løsninger er ikke nødvendigvis lig med høj kvalitet i opgaveløsningen.

Regeringen støtter op om kommunernes indsats og vil afholde sig fra udgiftsdrivende initiativer, der måtte svække kommunernes muligheder for udgiftsstyring.

Regeringen og KL er enige om 25 konkrete redskaber, som viser, hvorledes den enkelte kommune inden for gældende lovgivning kan styre og prioritere opgaveløsningen og udgiftsudviklingen på området, kombineret med at den faglige kvalitet understøttes. Redskaberne offentliggøres inden for kort tid i en særlig pjece om det specialiserede socialområde udarbejdet af regeringen og KL i fællesskab.

Samtidig vil regeringen efter dialog med KL i efteråret fremsætte lovforslag, der med virkning fra 2010 skal skabe sammenhæng mellem visitationskompetence og finansieringsansvar på det specialiserede socialområde, hvor disse måtte være delt mellem handle- og betalingskommuner. Udgangspunktet er, at den kommune, der betaler, samtidig har visitationskompetencen.

Forudsætningen for at kunne tage ansvar for styring og prioritering er, at den enkelte kommunalbestyrelse har den fornødne information om udgiftsudviklingen. Regeringen og KL er enige om, at kommunalbestyrelsen hvert kvartal skal modtage oversig-

ter over den økonomiske udvikling på socialområdet med henblik på at sikre overholdelse af budgetterne. Oversigterne drøftes løbende i kommunalbestyrelsen. Budget- og regnskabssystemet tilpasses i overensstemmelse hermed.

Kvartalsvise oversigter vil samtidig være et afsæt for en løbende drøftelse mellem regeringen og KL om udviklingen på det specialiserede socialområde med henblik på evt. at iværksætte yderligere initiativer.

Regeringen og KL er enige om, at der er behov for at se nærmere på de styringsudfordringer, som kommunerne står over for på området. Der iværksættes derfor et arbejde vedrørende blandt andet incitamentsstrukturer og regler på området, herunder rammeaftaler, prisdannelse, takstfastsættelsen samt køb og salg af pladser mellem kommuner, regioner og private leverandører.

I lyset af udgiftsudviklingen på det specialiserede socialområde løftes kommunernes udgiftsniveau i 2009 med 800 mio. kr. Dermed kan kommunerne fremadrettet fastholde det nuværende udgiftsniveau på området. Der foretages i den forbindelse en midtvejsregulering af bloktilskuddet med 800 mio. kr. i 2009.

Regeringen vil endvidere søge tilslutning til at undlade at regulere kommunernes bloktilskud med 1,4 mia. kr. som følge af, at de statslige merudgifter til den centrale refusionsordning i 2009 ligger højere end forudsat i aftalen for 2009.

Der er skønnet refusionsindtægter i 2010 på 2,3 mia. kr. Der er enighed om, at der i forbindelse med økonomiforhandlingerne for 2011 foretages en midtvejsregulering af bloktilskuddet for 2010 ved ændrede skøn for refusionsindtægterne.

Digitalisering på det sociale område

Som led i udviklingen af redskaber, der kan understøtte kommunernes indsats, kvalitetssikring og prioritering af det specialiserede socialområde, er regeringen og KL enige om behovet for en styrket it-understøttelse.

Regeringen og KL er enige om, at en realisering af DUBU-systemet (Digitalisering - Udsatte Børn og Unge) har høj prioritet, og parterne vil derfor arbejde målrettet for at sikre udviklingen af systemet. Hermed skabes et godt fundament for opgaveløsningen på området for udsatte børn og unge, der kan medvirke til at styrke kvaliteten i opgaveløsningen samt reducere procesregler i lovgivningen.

Regeringen og KL er endvidere enige om behovet for at styrke it-understøttelsen på handicap- og udsatte voksenområdet og vil derfor iværksætte et fællesoffentligt digitaliseringsprojekt, der skal medvirke til et løft i opgavevaretagelsen på området. I projektet forfølges et overordnet mål om at sikre bedre systematik i den kommunale opgavevaretagelse, herunder i afdækningen af borgernes behov, for dels at styrke den enkelte sagsbehandlers afgørelser, dels at styrke de faglige styringsmuligheder for den enkelte kommune.

VISO

Som følge af mindreudgifter i VISO (Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation) i 2008 reguleres kommunernes bloktilskud for 2010 med 50,5 mio. kr. Mindreudgifterne i 2007 og 2008 afspejler, at nogle af de opgaver, som VISO-netværket oprindeligt blev forudsat at løse, i stedet håndteres lokalt. På denne baggrund reguleres kommunernes bloktilskud permanent med 50,2 mio. kr. årligt fra 2010 og frem.

Madservice i plejeboliger mv.

Der indføres fra 1. juli 2009 et loft over ældres betaling for madservice i plejeboliger og plejehjem mv. på 3.000 kr. pr. måned. De fleste kommuner yder allerede et tilskud til at holde de ældres egenbetaling for madservice i plejeboliger mv. nede.

Kommunerne er kompenseret for det indførte prisloft via en regulering i bloktilskuddet på 55 mio. kr. i 2009 og 110 mio. kr. årligt fra 2010. Regeringen og KL er således enige om, at loftet over egenbetalingen ikke påvirker rammerne for kommunernes muligheder for at fastholde og udvikle niveauet for den mad, der leveres til ældre i plejeboliger mv.

En undersøgelse peger på, at kommunerne har fundet visse regler på området for madservice i plejeboliger mv. komplicerede. Regeringen vil drøfte en præcisering af reglerne med KL med henblik på at skabe større klarhed og gennemsigtighed. Herudover skal der afdækkes mulige løsninger, der kan mindske omkostningerne til madservice i plejeboliger mv. og skabe større kvalitet i den leverede service, herunder via konkurrenceudsættelse.

Specialundervisning

Med sidste års økonomiaftale igangsatte regeringen og KL en analyse på specialundervisningsområdet, herunder vedrørende grundlaget for kommunernes styring og organisering af området samt ressourceforbruget hertil. Regeringen og KL er enige om, at analysen ligeledes skal belyse betalingsreglerne mv. på området ved benyttelse af tilbud uden for bopælskommunen.

Sundhedsområdet

Analyse af kommunal medfinansiering af sundhedsindsatsen

Som en del af økonomiaftalen for 2009 er der nedsat et udvalg, der skal vurdere mulighederne for at styrke de generelle kommunale økonomiske incitamentter på sundhedsområdet gennem ændringer af den nuværende model for medfinansiering. Udvalget er sammensat af repræsentanter for Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, Finansministeriet (formand), Indenrigs- og Socialministeriet, KL og Danske Regioner.

Der er enighed om, at der gøres status på udvalgsarbejdet i efteråret 2009, mens den endelige afrapportering vil foreligge i foråret 2010. I det omfang afrapporteringen måtte lægge op til ændringer i den nuværende model for kommunernes medfinansiering, vil eventuelle byrdefordelmæssige konsekvenser for kommuner og regioner skulle ses i sammenhæng med Finansieringsudvalgets arbejde.

En forstærket indsats for patienter med kronisk sygdom

Der er afsat 590 mio. kr. fra kvalitetspuljen til en forstærket kronikerindsats i regioner og kommuner i perioden 2008-2011, heraf ca. 190 mio. kr. til kommunerne. Der er i økonomiaftalen for 2009 indgået aftale om den overordnede anvendelse og fordeling af midlerne.

De ekstra midler skal anvendes til at udvikle og implementere sammenhængende patientforløb samt til at styrke patientundervisning og egenbehandling for patienter med kronisk sygdom. Denne forstærkede indsats for patienter med kronisk sygdom vil i høj grad omfatte indsatsen i forhold til ældre medicinske patienter.

Der er enighed om, at Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse igangsætter ansøgningsproceduren hurtigst muligt for at påbegynde behandling af ansøgninger allerede i 2009 med henblik på udmøntning i perioden frem til 2012.

Regioner og kommuner er allerede godt i gang med at udvikle og implementere forløbsprogrammer for de store kroniske sygdomme. Regioner og kommuner skal i forbindelse med ansøgninger beskrive, hvordan de påtænkte initiativer understøtter, at regioner og kommuner ved udmøntningsperiodens udløb ved udgangen af 2012 i videst mulig udstrækning har implementeret forløbsprogrammer for sygdomsgrupperne hjertekarsygdomme, kronisk obstruktiv lungesygdom, diabetes og muskelskeletlidelser.

Det Fælles Medicinkort

Staten, regionerne og kommunerne lancerede i december 2007 en national strategi for digitalisering af sundhedsvæsenet 2008-2012. Som led i udmøntningen heraf er regeringen, Danske Regioner og KL enige om at etablere et landsdækkende Fælles Medicinkort, der udrulles i samtlige regioner, praktiserende læger og kommuner inden udgangen af 2011. Med finanslovsaftalen fra 2009 om ”Investering i arbejdskraftbesparende teknologi og nye arbejds- og organisationsformer” er der afsat en reserve på 80 mio. kr. til implementering af Fælles Medicinkort.

Det Fælles Medicinkort skal bidrage til at løfte politiske visioner om bedre medicineringsprocesser og reducere antallet af medicineringsfejl i sundhedsvæsenet. Samtidig vil Det Fælles Medicinkort forbedre og effektivisere arbejdsgangene på tværs af de enkelte sektorer, fx i forbindelse med håndtering af medicinoplysninger.

7. Øvrige temaer

Opfølgning på kommunalreformen vedrørende tidligere amtslige tilskud

Siden kommunalreformens gennemførelse har staten administreret en række tidligere amtslige tilskud på blandt andet kultur- og undervisningsområdet. Regeringen og KL har drøftet en permanent ordning for de tidligere amtslige tilskud.

Der er enighed om, at en andel af tilskuddene fastholdes i staten. Kommunernes bloktilskud reguleres fra 2011 med 28,5 mio. kr. som kompensation for de opgaver, der overflyttes til kommunerne. Der er enighed om, at det er en lokalpolitisk prioritering, hvis kommunerne fremadrettet lokalt vælger at prioritere de overførte midler på en anden vis.

Væksthuse

Som led i kommunalreformen blev der 1. januar 2007 etableret fem væksthuse. Væksthusene er i en fireårig overgangsperiode blevet administreret af staten, men overdrages 1. januar 2011 til kommunerne. Kommunerne vil blive kompenseret for de nye opgaver via en regulering af bloktilskuddet fra 2011 og frem. Regeringen og KL er enige om, at midlerne skal bruges til væksthuse.

Væksthusene spiller en central rolle i den nationale erhvervs politik. Regeringen og KL er enige om at videreføre væksthuse og udvikle dem i fællesskab. Erhvervs- og Byggestyrelsen vil i den forbindelse offentliggøre statistikker for væksthuses kunder med hensyn til antal, tilfredshed og vækst.

Økonomi- og Erhvervsministeriet og KL har indgået en aftale om det fremadrettede samarbejde, som skal sikre en videreførelse af væksthuse. De konkrete retningslinjer for administrationen af aftalesystemet, herunder adgangen til fælles systemerne (CRM, hjemmeside, effektmåling osv.), aftales mellem Økonomi- og Erhvervsministeriet og KL inden udgangen af 2009.

Færger til de mindre øer

Med kommunalreformen er færgebetjeningen til de små øer blevet et kommunalt ansvar, hvilket medførte en omlægning af den tidligere færgestøtte. Regeringen og KL er som opfølgning på Trafikaftalen enige om at nedsætte et udvalg til at undersøge fordele og ulemper ved den eksisterende organisering af færgedriften til småøerne, herunder mulighederne for andre organisationsformer.

Miljø

Der skal i de kommende år på baggrund af EU's vandrammedirektiv og naturdirektiver gennemføres en betydelig indsats i kommunerne med henblik på at forbedre vand- og naturkvaliteten. Med udgangspunkt i en politisk aftale om Grøn Vækst udarbejder regeringen i 2009 udkast til overordnede planer med mål og indsatsprogrammer, som vil danne rammen for kommunale handleplaner i 2010. På baggrund af en af regeringen fremlagt procesplan vil parterne, før udkast til vand- og naturpla-

ner sendes i høring hos berørte myndigheder, drøfte styringsmodellen, herunder finansieringen og principper for kompensation af kommunerne.

Danmarks Miljøportal er et fællesoffentligt partnerskab imellem staten, KL og Danske Regioner. Miljøportalen har stor betydning for både kommunernes og statens opgavevaretagelse på blandt andet vand- og naturområdet, som der med aftalen om Grøn Vækst sættes fokus på. Regeringen vil i 2010-2012 fastholde et uændret bidrag til portalens drift og udvikling med de normale statslige bevillingsforudsætninger.

Plan for nedbringelse af de kommunale restancer

Som opfølgning på økonomiaftalen for 2009 har SKAT og KL i fællesskab udarbejdet en analyse af udviklingen i restancerne på det kommunale område. På baggrund af analysen er regeringen og KL enige om at mødes i det tidlige efterår for at drøfte opfølgende initiativer.

Fordeling af den kommunale andel af selskabsskatten

I 2006 blev reglerne for fordeling af de kommunale andele af selskabsskatten forenklet. Forenklingen skabte grundlag for evt. senere at indføre en mekanisk fordeling af selskabsskatten. En eventuel gennemførelse heraf afventer, at de nødvendige data kan udtrækkes fra eIndkomstregisteret. Aktuelt forventes en eventuel mekanisk fordeling at kunne have virkning for fordelingen af selskabsskatten for indkomståret 2010. En række kommuner har gennem aftaler med SKAT indhentet bistand til løsning af fordelingsopgaven. SKAT vil, indtil en mekanisk løsning måtte være gennemført, fortsat indgå positivt i et samarbejde om løsning af fordelingsopgaven med de kommuner, der måtte ønske det.

Digital forvaltning

Regeringen, KL og Danske Regioner udarbejdede i 2007 en ny fællesoffentlig strategi for digitalisering af den offentlige sektor for 2007-2010. Som led i digitaliseringsstrategien er der iværksat en række større initiativer, som skal gøre det lettere for borgere og virksomheder at være i kontakt med en sammenhængende og effektiv offentlig sektor, der udnytter de digitale muligheder.

Udrulning af digitaliseringsstrategien og eDag3

Regeringen og KL er enige om at afholde en eDag3 den 1. november 2010 under overskriften ”Nem adgang til det offentlige på nettet”. Efter eDag3 kan borgere og virksomheder:

- Nemt og sikkert logge på borger.dk og få adgang til alle offentlige selvbetjeningsløsninger.
- Modtage og sende post fra og til offentlige myndigheder i deres Digitale Dokumentboks.
- Modtage SMS-påmindelser om aftaler om fremmøde med kommunen.

Indfrielsen af eDag3-målsætningerne indebærer, at den offentlige sektor tager et betydeligt skridt på vejen mod at indfri målsætningen om digitalisering af al relevant kommunikation med borgere og virksomheder i 2012. Regeringen vil som led heri til efteråret fremsætte lovforslag om obligatorisk digital indberetning på relevante områder af oplysninger fra virksomheder.

Regeringen og KL er enige om, at gevinsterne ved Dokumentboks og NemSMS kvalificeres i fællesskab, idet der dog allerede er estimeret et gevinstpotentiale på minimum 30 mio. kr. som følge af reduktion i postforsendte breve i kommunerne i 2011.

Regeringen og KL er enige om, at uforbrugte midler fra puljen til fremme af kommunale digitaliseringsløsninger overføres til anvendelse i 2010.

Konkurrenceudsættelse

Med aftalen om kommunernes økonomi for 2009 blev regeringen og KL enige om et mål for kommunerne konkurrenceudsættelse i 2010 på 26,5 pct. beregnet ud fra den nye indikator for konkurrenceudsættelse, IKU. Den nye indikator tager højde for konkurrenceudsatte opgaver, hvor kommunen selv har vundet opgaven.

Regnskabstallene for 2008 viser en stigning i graden af kommunernes konkurrenceudsættelse, som i 2008 udgjorde 24,8 pct. svarende til en stigning på 1,1 procentpoint sammenlignet med 2007. Regeringen og KL noterer sig med tilfredshed denne udvikling og er fortsat enige om et mål for kommunernes konkurrenceudsættelse i 2010 på 26,5 pct.

Parkeringsindtægter

Regeringen tilkendegav i sidste års økonomiaftale, at den ville søge tilslutning i Folketinget til en regulering af kommunernes parkeringsindtægter. Der er på den baggrund igangsat et analysearbejde i Finansieringsudvalget under Indenrigs- og Socialministeriet med henblik på at belyse kommunernes anvendelse af betalingsparkering. Arbejdet forventes afsluttet i efteråret 2009 og vil danne grundlag for regeringens beslutning på området.

Adgang til data fra Kort- og Matrikelstyrelsen

Parterne er enige om, at der etableres en ny model for kommunernes adgang til data fra Kort- og Matrikelstyrelsen (KMS), som træder i stedet for de individuelle aftaler, som kommunerne i dag har med KMS.

Med aftalen sikres kommunerne adgang til flere data, mindst samme brugsrettigheder som nu og bedre distributionsløsninger. Aftalen finansieres ved, at det samlede kommunale bidrag til KMS på 10,2 mio. kr. fra og med 2010 modsvares af en tilsvarende reduktion i bloktilskuddet.

Bilag 1: Digital forvaltning

Regeringen og KL er enige om at samarbejde om realisering af yderligere gevinster ved digitalisering af den offentlige sektor og fortsætte udmøntningen af den fællesoffentlige strategi for digitalisering af den offentlige sektor 2007-2010.

eDag3 og e2012 målet

Som en del af digitaliseringsstrategiens udmøntning er regeringen og KL enige om at afholde en eDag3 den 1. november 2010 under overskriften ”Nem adgang til det offentlige på nettet”. eDag3 vil have fokus på at udrulle de væsentligste initiativer i digitaliseringsstrategien til gavn for borgere og virksomheder, herunder borgerportalen, Digital Dokumentboks, NemSMS og digital signatur.

Indfrielsen af eDag3-målsætningerne vil betyde, at den offentlige sektor tager et betydeligt skridt på vejen mod at nå målsætningen fra globaliseringsstrategien om digitalisering af al relevant kommunikation med borgere og virksomheder i 2012.

Borger.dk

Regeringen, kommunerne og regionerne har i fællesskab udviklet borgerportalen, som er borgernes samlede digitale indgang til den offentlige sektor, hvor der findes information og selvbetjeningsløsninger fra kommuner, regioner og stat.

Borgerportalen blev lanceret i januar 2007, og i slutningen af 2008 blev version 2 med ”Min Side” lanceret. På ”Min Side” har borgerne med digital signatur fået nem adgang til egne data. Min Side skal videreudvikles frem mod 2012.

Som led i eDag3 er Regeringen og KL enige om, at borgerportalen skal styrkes som den fælles digitale indgang til det offentlige. Det indebærer blandt andet, at alle borgerrettede statslige og kommunale selvbetjeningsløsninger med national udbredelse skal visuelt integreres til borgerportalen inden den 1. november 2010.

Digital Dokumentboks og NemSMS

Regeringen, KL og Danske Regioner afsatte i 2007 i alt 37 mio. kr. til en Digital Dokumentboks og en NemSMS løsning. Med Den Digitale Dokumentboks og NemSMS løsningen kan borgere/virksomheder og offentlige myndigheder lave sikker digital tovejskommunikation via Dokumentboksen og sende sms-påmindelser til borgernes mobiltelefoner.

Kommunerne får i lighed med resten af den offentlige sektor med den Digitale Dokumentboks og NemSMS mulighed for at tilbyde borgere og virksomheder et væsentligt serviceløft og opnå besparelser som følge af reduktion i postforsendte breve.

NemSMS forventes endvidere at bidrage til at nedbringe antallet af udeblivelser og give bedre service på fx sundhedsområdet.

Regeringen og KL er enige om, at alle kommunale og statslige myndigheder fremadrettet kan kontaktes via den digitale dokumentboks-løsning. Alle offentlige myndigheder skal samtidig afsende alle relevante standardbreve og masseforsendte breve via dokumentboks-løsningen. På områder, hvor der er behov for det, skal der endvidere være tilbud om udsendelse af sms-påmindelser til borgerne om aftaler og fremmøde. Kommunernes og statens opkobling til dokumentboksen og SMS-løsningen skal ske inden 1. november 2010. Både Dokumentboks og NemSMS vil kunne tilgås fra "Min Side" på borgerportalen.

Ny Digital Signatur

I forbindelse med økonomiaftalerne for 2009 afsatte Regeringen, KL og Danske Regioner 205 mio. kr. til udvikling af en ny digital signatur. Den nye digitale signatur udvikles i samarbejde med banker og kan anvendes, når borgerne skal tilgå offentlige digitale løsninger, og når de skal på deres netbank.

Som led i eDag3 er Regeringen og KL enige om, at alle relevant borgerrettede selvbetjeningsløsninger med national udbredelse skal anvende NemLog-in med digital signatur. Det betyder, at alle andre eksisterende pinkoder til det offentlige bliver udfaset til fordel for digital signatur, og at alle løsninger vil kunne tilgås med single sign-on fra borgerportalen – dvs. ét login giver adgang til alle de nationalt udbredte selvbetjeningsløsninger, som er på borger.dk.

Med den nye digitale signatur får borgerne én kode til de digitale løsninger – både de offentlige og netbankerne.